

Pelastustoimi ja varautuminen

Sisäministeriö
Pelastusosasto
Kirjaamo.sm@gov.fi

Sisäministeriön lausuntopyyntö VN/28404/2022-SM-7/12.5.2023

Lausunto väestönsuojia koskevan osahankkeen raporttiluonnoksesta (LSAVI)

Sisäministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (LSAVI) lausuntoa väestönsuojia koskevan osahankkeen raporttiluonnoksesta. LSAVI on perehtynyt raporttiluonnokseen ja lausuu seuraavaa:

Raportin rakenne on johdonmukainen ja tukee etenemistä tärkeimpiin lukuihin 5–7. Luvun 1 ensimmäiset kappaleet edellyttävät vielä tarkastelua, jotta ne toimisivat merkityksellisinä ja täsmällisinä johdatuksina varsinaiseen raporttiin.

Alaluvussa 1.1 tuodaan väestönsuojien eri luokitukset esiin ilman selitteitä / viittauksia lisätietoihin niiden merkityksestä. Lukijaa helpottaisi, mikäli tässä olisi viittaus kuvaan 1, tai kuvan toisi jo tähän yhteyteen. Nykyisellään luokitukset ilman täsmennystä jättävät lukijan epätietoisuuteen, mikäli luokitukset eivät ole tiedossa.

Alaluku 1.2 on mielenkiintoinen katsaus väestönsuojien taustaan / historiaan. Esitetään kuitenkin harkittavaksi alaluvun merkittävää tiivistämistä tai sen siirtämistä liitteeksi. Kuvan 1 nostaminen aikaisemmaksi helpottaisi jälleen lukijaa saamaan paremmin käsityksen luokituskokonaisuuksista. Tietojen tulisi olla myös ”yhteismitalliset” – S1 luokan suojien suojapaikkojen lukumääräarvioita jää kaipaamaan, kun ne muissa kohdissa oli ilmoitettu.

Alaluku 1.3 tuo hyvin esiin lainsäädännön nykytilanteen väestönsuojien osalta. Kiinteistön omistajan ja haltijan osalta vastuut ovat yksiselitteisen ymmärrettävät, mutta kaikkien muiden osalta säädösteksti on perin ylimalkaista jättäen enemmän epäselvyyksiä ja kysymyksiä kuin vastauksia. Luvun 4 viimeinen kappale alleviivaa jo raportissa lainsäädännön täsmennystarpeita sekä tietysti yhteisten ohjeistusten laadinnan välttämättömyyden.

Luvut 2 ja 3 ovat keskeiset substanssiosiot analyysin sekä johtopäätösten perusteiksi. Lukuihin esiin nostetut huomiot ovat tarkoituksenmukaisesti johdettu mittavasta tausta-aineistosta (liitteet). Huomiot keskittyvät keskeiseen substanssiin, ne ovat kirjoitettu tiiviisti mutta kuitenkin perusteltu selkeään, ymmärrettävään muotoon. Luvut muodostavat hyvin toimivan perustan analyysille, johtopäätöksille sekä suosituksille.

Luku 5 on raportin parasta antia. Se antaa kaunistelemattoman kuvan väestönsuojiiin liittyvästä tilanteesta. Toisaalta myös suomalainen väestönsuojajärjestelmä saa ansaitsemansa tunnustuksen. Vaikka selvitystyön otanta on (herkkyysanalyysi 3.1.1) perin pieni, tulee analyysiin suhtautua sillä vakavuudella, että kokonaistilanne on parhaimmillaankin tämän kaltainen. Luku on selkeästi kirjoitettu ja analyysin perusteet ovat löydettävissä aikaisemmista luvuista sekä niitä täydentävistä liitteistä.

Luvut 6 johtopäätökset sekä 7 suositukset muodostavat selkeän kokonaisuuden. Luvut on kirjoitettu ytimekkäästi ja perustellen. Raportti on perinpohjaisesti laadittu ja siitä osoituksena on lukuista esiin nostetut parantamiskohteet.

Raportti on erinomainen heräte tärkeästä kokonaisuudesta, joka on saatavissa kuntoon tai vähintään nykyistä parempaan tilaan suositusten mukaisesti. Viranomaisten vastuukysymykset on jossain avattava yksiselitteisesti – tämä raportti ei välttämättä ole oikea paikka niitä selventää, mutta tekemättä se ei saa jäädä.

Raportissa on valtava määrä tietoa. Raportin hyödyntämiseksi siitä on aikanaan tuotettava tiiviit, ymmärrettävästi kirjoitetut ohjeet eri toimijoille herätteeksi, sekä epäkohtien korjaamiseksi. Näin pitkä ja perusteellinen raportti tulee olla löydettävissä, mutta ydinasian tunnetuksi tekeminen eri toimijoille (esim. kiinteistöjen omistajat/haltijat) edellyttää lyhyen, konkreettisen tiivistelmän läpiajamisen esimerkiksi ”valtakunnallisena kampanjana / teemavuotena”.

Raportti on pienellä hienosäädöllä erinomainen kokonaisuus. Sen käyttöarvon ratkaisee kuitenkin johtopäätösten ja suositusten tunnetuksi tekeminen sekä jalkauttaminen laajasti kaikille toimijoille.

Johtaja

Ilkka Horelli

Pelastusylitarkastaja

Sami Iso-Lauri

Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 4, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.lounais@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja LSAVI/7917/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/7917/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Horelli Ilkka 24.05.2023 11:19

Esittelijä Iso-Lauri Sami 24.05.2023 11:11